

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. június 29.)

Az SA.14554 (C 7/04) sz., Németország által a Gesellschaft für Weinabsatz (borforgalmazó társaság) javára nyújtott állami támogatásról

(az értesítés a C(2011) 4426. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(2012/268/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésére ⁽¹⁾,

miután felszólította az érdekeltet, hogy az említett rendelkezésnek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket ⁽²⁾,

mivel:

I. ELJÁRÁS

- (1) Egy 2001. május 10-én hozzá beérkezett panasz nyomán a Bizottság 2001. november 9-én írásbeli megkeresésben fordult a Németországi Szövetségi Köztársasághoz. Az intézkedésről a Bizottságot – az említett megkeresés nyomán – 2002. március 5-én kelt és 2002. március 8-án beérkezett levélben értesítették. Mivel az intézkedésre addigra már sor került, azt a be nem jelentett támogatási programok közé sorolták (NN 159/02 sz. támogatás).
- (2) Németország további információt küldött a 2002. november 20-án kelt és 2002. november 25-én beérkezett, a 2003. április 28-án kelt és 2003. május 2-án beérkezett, valamint a 2003. május 27-én kelt és 2003. május 28-án beérkezett levelében, továbbá a 2003. október 2-án beérkezett faxában.
- (3) 2004. február 19-én kelt, SG-Greffe (2004) D/200645 jelzetű levelében a Bizottság azon határozatáról tájékoztatta Németországot, hogy a támogatással kapcsolatban

megindítja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

- (4) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. A Bizottság felszólította az érdekelt feleket, hogy tegyék meg a támogatással kapcsolatos észrevételeiket.
- (5) A Bizottsághoz az érdekelt felektől nem érkezett észrevétel ⁽⁴⁾.
- (6) Németország 2004. március 18-én kelt, 2004. március 23-án beérkezett és iktatott levelében továbbította észrevételeit a Bizottsághoz. Ezután 2006. január 10-én kelt és 2006. január 10-én iktatott, valamint 2007. július 13-án kelt és 2007. július 16-án iktatott levelében további észrevételeket tett.
- (7) A Bizottság 2008. október 21-én kelt, SG-Greffe (2008) D/206430 jelzetű levelében azon határozatáról értesítette Németországot, hogy a támogatással kapcsolatban az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerint megindított eljárást kiterjeszti.
- (8) A Bizottságnak az eljárást kiterjesztő határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽⁵⁾. A Bizottság felkérte az érintett feleket, hogy tegyék meg a szóban forgó támogatásra vonatkozó észrevételeiket.
- (9) A Bizottsághoz az érdekelt felektől nem érkezett észrevétel.

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke 2009. december 1-i hatállyal az EUMSZ 107., illetve 108. cikkévé vált. A megfelelő cikkek rendelkezései tartalmukat tekintve azonosak. E határozat alkalmazásában az EUMSZ 107. és 108. cikkére való hivatkozást – adott esetben – az EK-Szerződés 87., illetve 88. cikkére történő hivatkozásként kell érteni.

⁽²⁾ HL C 69., 2004.3.19., 11. o. és HL C 329., 2008.12.24., 18. o.

⁽³⁾ HL C 69., 2004.3.19., 11. o.

⁽⁴⁾ A panaszos további emlékeztető leveleket intézett ugyan a Bizottsághoz, több hivatalos észrevételt azonban nem tett.

⁽⁵⁾ HL C 329., 2008.12.24., 18. o.

- (10) Németország (miután 2008. november 17-én kérte a határidő meghosszabbítását, és ezt a Bizottság 2008. november 21-én elfogadta) 2008. december 23-án kelt és 2009. január 5-én iktatott levelében észrevételeket juttatott el a Bizottsághoz.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

II.1. Az intézkedés megnevezése

- (11) *Kredit an die Gesellschaft für Weinabsatz mit nachfolgendem Forderungsverzicht* [a *Gesellschaft für Weinabsatz* (borforgalmazó társaság) kölcsönben való részesítése és a követelésekről való azt követő lemondás].

II.2. Jogonalap

- (12) Az intézkedésre a *Wiederaufbaukasse der rheinland-pfälzischen Weinbaugebiete* (Rajna-vidék-Pfalz szőlőtermő vidékeinek helyreállítási alapja, WAK) és a *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* (Pfalz-vidéki borforgalmazó társaság, GfW) között létrehozott szerződéses megállapodás alapján került sor.

II.3. Célkitűzés

- (13) A cél az volt, hogy a GfW-nek kölcsönt ítéljenek oda a szőlőtermelő vállalkozásoktól és a kereskedőktől történő szőlőmust-felvásárláshoz. Fedezetül biztosított eszközök szolgáltak. Ezekre az eszközökre továbbá a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők (*Weinbaugetriebe und Kommissionäre*) részéről különböző mértékű – egyszerű, kiterjesztett, illetve meghosszabbított – tulajdonjog-fenntartás (*Eigentumsvorbehalt*) vonatkozott. A követelésekről való lemondásra akkor került sor, amikor a GfW-nek pénzügyi nehézségei támadtak a piaci árak esése miatt.

II.4. Közigazgatási szerv

- (14) A WAK a Rajna-vidék-Pfalz szövetségi tartomány tulajdonában lévő, Mainzban bejegyzett közjogi társaság. A szőlőtermelési ágazatban kifejtett tevékenysége hasonló egy bankéhoz. A WAK tevékenysége rendszerint abból áll, hogy termőföld-tagosításhoz (*Flurbereinigung*) nyújt kölcsönöket. A WAK járulékokból, illetvekekből, kölcsönökből és támogatásokból finanszírozzák (a *Weinbergsaufbaugesetz* [szőlészeti törvény] 8. §-ának 1. bekezdése).

II.5. Kedvezményezettek

- (15) Az intézkedés – a WAK által a piaci körülményekkel összhangban nem lévő feltételekkel nyújtott kölcsön – kedvezményezettje a GfW volt.

- (16) A GfW a *Bauern- und Winzerverband Rheinland-Pfalz Süd* (dél-rajna-vidék-pfalzi mezőgazdasági és szőlészeti egyesület) teljes tulajdonú leányvállalata volt. A GfW 1984-ben, borkereskedelem céljából jött létre, és tevékenysége pezsgő, szőlőlé, szőlőkocsonya, szőlőpárlat és brandy előállításából és értékesítéséből állt. A GfW ezenkívül

szolgáltatásokat nyújtott a szőlőtermelő vállalkozásoknak a lepárlási intézkedésekkel (*Destillationsmaßnahmen*) összefüggésben. Ezek a lepárlási intézkedések a közös piacszervezés⁽⁶⁾ hatálya alá tartozó intézkedéseket, valamint a rendszerint tanácsi határozatok⁽⁷⁾ alapján végrehajtott, államilag finanszírozott lepárlásokat foglaltak magukban. Ezzel összefüggésben a GfW tanácsot adott kis bortermelőknek, és megszervezte a bornak a lepárlókba történő elszállítását.

- (17) További lehetséges kedvezményezettek azok a szőlőtermelő vállalkozások és kereskedők, amelyekről – a kölcsönnek köszönhetően – a GfW mustot vásárolhatott, és amelyek a WAK-val ellentétben nem mondtak le semmilyen, a GfW-vel szembeni követelésükről, amikor a GfW-nek pénzügyi nehézségei támadtak.

II.6. A támogatás háttere

- (18) A GfW 1999-ben – a WAK-tól kapott 15 302 696,25 EUR összegű kölcsön és saját forrásai felhasználásával – 44 millió liter mustot vásárolt. E mustnak 60 %-a minimálisan 60 Oechsle-fokos, átlagosan pedig 81 Oechsle-fokos volt, míg 40 %-a minimálisan 44 Oechsle-fokos, közönséges asztali bormust volt, melynek beszerzésére a megelőző lepárlás kedvező feltételeinek kihasználása érdekében került sor. Az összes megvásárolt mustért 0,38 EUR literenkénti átlagár került kifizetésre. Kész bor adásvételére nem került sor. Az adásvételre a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők általi egyszerű, kiterjesztett, illetve meghosszabbított tulajdonjog-fenntartással (*einfache, erweiterte, verlängerte Eigentumsvorbehalt*) történt. Ugyanekkor született megállapodás arról, hogy a biztosított eszközök szolgálnak a WAK számára fedezetül.

- (19) A Németország által benyújtott információk szerint a GfW üzleti terve az volt, hogy a must 40 %-a esetében kihasználja a 822/87/EGK rendelet szerinti lepárlási lehetőségeket, 60 %-át pedig alapborra dolgozza fel pezsgő előállítására céljából, és pezsgőtermelők részére értékesíti. A GfW-nek ezenkívül az volt a terve, hogy az alapbor 20 %-át kilenc hónaptól egy évig terjedő ideig tárolja annak érdekében, hogy a bortárolás után járó – a 822/87/EGK rendelet szerinti – uniós támogatásokat igénybe vehesse, mielőtt azt az alapbor piacán pezsgő termelése céljára értékesíti.

- (20) 1999. november 11-én a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők a vételár 80 %-ának megfelelő előlegkifizetésben részesültek. Az előleg literenkénti átlagos összege 0,31 EUR volt.

⁽⁶⁾ A Tanács 822/87/EGK rendelete (1987. március 16.) a borpiac közös szervezéséről (HL L 84., 1987.3.27., 1. o.), illetve 2000. augusztus 1. óta a Tanács 1493/1999/EK rendelete (1999. május 17.) a borpiac közös szervezéséről (HL L 179., 1999.7.14., 1. o.).

⁽⁷⁾ Lásd például a Németországi Szövetségi Köztársaság hatóságai által egyes borágazati termékek lepárlása után nyújtott különleges nemzeti támogatásról szóló, 2000. december 19-i 2000/808/EK tanácsi határozatot (HL L 328., 2000.12.23., 49. o.).

- (21) 1999-ben a GfW készletei 40 %-a esetében megelőző leparlást hajtott végre. 1999 végén, tapasztalva az árak visszaesését az alapbor piacán, a GfW úgy döntött, hogy abban az évben nem értékesít alapbort, hanem vár, amíg 2000-ben a piac fellendül.
- (22) 2000-ben a viszonylag bőséges szüret és a pezsgőértékesítés visszaesése következtében a fehér bor piacán még tovább csökkent a kereslet (így az átlagárak esetenként akár 0,20 EUR-val is estek). A még készleten lévő hordós bor nagy részén újabb leparlást kellett végrehajtani.
- (23) A borpiac közös szervezésének 1999-ben elfogadott és 2000. augusztus 1-jén hatályba lépett módosítása következtében a 822/87/EKG rendelet szerinti megelőző leparlás helyébe az 1493/1999/EK rendelet szerinti, élelmiszer célú finomszesszel való ellátás céljából történő leparlás lépett. A feltételek jelentősen rosszabbak lettek, és a megelőző leparlás esetében korábban alkalmazott literenkénti 0,50–0,55 EUR összegű árak csak mintegy a felét lehetett érvényesíteni.
- (24) Az árak 2000. évi visszaesése nyomán lehetetlennek bizonyult, hogy a GfW akár a borpiacon, akár az élelmiszer célú finomszesszel való ellátás céljából történő leparlás révén elérje a várt nyereséget. Ennek következtében a GfW részvényeinek könyv szerinti értékét jelentősen csökkenteni kellett, miáltal a GfW kötelezettségvállalásai meghaladták eszközeit.
- (25) A fenti kereskedelmi nehézségek nyomán 2000. október 31-i fordulónappal évközi mérleg készült, amelyet könyvvizsgálóval megvizsgáltattak. 2000. október 31-én a GfW kötelezettségei (15 670 155 EUR) 5 783 299 EUR-val meghaladták forgóeszközeit (9 886 856 EUR), és a GfW-nek az alábbi táblázat szerinti kötelezettségei voltak. A Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH könyvvizsgáló cég jelentése szerint a GfW arra számíthat, hogy eszközeit meghaladó kötelezettségvállalásai (túladosódás, *Überschuldung*) miatt rövid időn belül fizetési képtelenségi eljárás indul ellene, ha ennek elkerülésére nem történik intézkedés.

- (26) 1. táblázat

(EUR-ban)	
Kötelezettségek az alábbiakkal szemben	Összeg
WAK	10 150 959
Pénzintézetek	726 892
Beszállítók	218 460
Szőlőtermelő vállalkozások és kereskedők	4 355 581
Egyéb	218 263
Összesen	15 670 155

- (27) A fizetési képtelenségre vonatkozó német jogszabály (*Insolvenzordnung*) 19. §-a értelmében fizetési képtelenségi

eljárást indokolt megindítani, ha egy társaság kötelezettségei meghaladják eszközeit. Ezért a GfW igazgatótanácsát a *GmbHG a.F.* (a korlátozott felelősségű társaságokra vonatkozó törvény korábbi változata) 64. §-a az *Insolvenzordnung* 19. §-ával összefüggésben arra kötelezi, hogy a túladosódás fennállásának kezdetétől számított három héten belül fizetési képtelenségi eljárás megindítását kezdeményezze.

- (28) A küszöbön álló fizetési képtelenség miatt a GfW arra kérte egyes hitelezőit (a WAK-ot, a szőlőtermelő vállalkozásokat és mintegy 130, a (18) preambulumbekkezdés szerinti adásvételben érintett kereskedőt), hogy fennálló követeléseik egy részéről mondjanak le, és ezzel tegyék lehetővé, hogy a társaság tovább folytassa gazdasági tevékenységét. A szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők esetében ez azt jelentette volna, hogy a fennálló követeléseiknek mintegy 90 %-áról lemondanak, vagyis a megállapodás szerinti vételárnak csak további 2 %-át kapják meg. A veszteség fennmaradó részét a WAK-nak a hitelezői rangsorban való visszalépésével, illetőleg követeléseiről való lemondásával tervezték fedezni.
- (29) Gyengébb biztosítéki pozíciójú fő hitelezőként (lásd 1. táblázat) a WAK-nak jelentős érdeke fűződött ahhoz, hogy elkerülje a küszöbön álló fizetési képtelenséget. Ezért megkísérelte a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket rávenni arra, hogy hajlandók legyenek lemondani követeléseik egy részéről. A WAK ezenkívül 2000. december 4-én írásbeli megállapodást kötött a GfW-vel, melynek értelmében fennálló követeléseinek egy, a GfW veszteségével megegyező részét hajlandó hátrébb sorolni a többi hitelező követeléseinek. A hátrébb sorolásra kerülő követelés minél kisebbre csökkentése érdekében annak végleges összegét a felek csak azután kívánták rögzíteni, hogy beérkeztek a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők követeléseire vonatkozó lemondó nyilatkozatok. A megállapodás értelmében a WAK a hátrébb sorolt követelésekkel azonos összegű követelésről hajlandó lemondani, amennyiben a későbbiekben ez szükségesnek bizonyulna a fizetési képtelenségi eljárás elkerüléséhez.

- (30) A 2 700 szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő közül 1 700 hajlandóságát fejezte ki arra, hogy lemondjon maradék követeléseinek 90 %-áról; ez a csoport összes fennálló követelése 60 %-ának felelt meg. A többi szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő azonban vagy kifejezetten elutasította az ajánlatot, vagy nem adott rá választ. Egyértelmű volt, hogy közülük egyesek azért nem kívántak lemondani követeléseikről, mert kedvezőbb biztosítéki pozícióban voltak: néhányan meghosszabbított tulajdonjog-fenntartás jogosultjai voltak, és a kikötött vételár 80 %-a erejéig már előlegkifizetésben részesültek. Ebből kifolyólag fizetési képtelenségi eljárás lefolytatása esetén nagyobb megtérülésre számíthattak, mint a kikötött vételár megajánlott 2 %-a.

- (31) Ezenkívül több szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő keresetet nyújtott be a GfW ellen, a bíróság pedig a kereseteket már elbírálta, és javaslatot tett vitarendezési megállapodásokra. A vitarendezési megállapodások értelmében a GfW köteles kiegyenlíteni a fennmaradó követelések 70 %-át, 30 %-át pedig elengedik. A bíróság továbbá úgy döntött, hogy a GfW viseli a perköltségek

80 %-át. Más bíróságok is hasonló vitarendezési megállapodásokat javasoltak, ennek ismeretében tehát a GfW nem számíthatott arra, hogy a többi szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő is hajlandó lesz lemondani fennmaradó követelése 90 %-áról. Ezenkívül ekkor több szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő már úgy nyilatkozott, hogy a fennmaradó 20 %-nak a teljes egészében történő kiegyenlítését fogja követelni.

- (32) A fizetéseképtelenségre vonatkozó német jogszabály 305a. §-a értelmében az adósságrendezésre szolgáló peren kívüli megállapodás (*außergerichtliche Einigung*) sikertelennek tekintendő, amennyiben a peren kívüli megállapodásról szóló tárgyalások megkezdése után akár csak egy hitelező is a végrehajtás mellett dönt.
- (33) Ezért eredeti szándékával ellentétben a GfW nem kérhette a szőlőtermelő vállalkozásoktól és a kereskedőktől követeléseik elengedését. Ehelyett 2001. február 21-i keltezéssel megállapodást írt alá a WAK-val arról, hogy a WAK teljes egészében hajlandó a GfW 2000. évi veszteségét fedezni azáltal, hogy 5 005 441,60 EUR összegű követeléséről lemond. A 2001. január 1-jétől 2001. december 31-ig esedékes adósság fennmaradó része után pedig nem számít fel kamatot. A megállapodás továbbá a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők fennmaradó követeléseinek maradéktalan kiegyenlítéséről rendelkezett. Ez garanciát jelentett a WAK hátrébb nem sorolt követeléseire nézve, pótolta a veszteséget, egyelőre elkerülhetővé tette a fizetéseképtelenségi eljárást, és a GfW-nek lehetőséget adott gazdasági tevékenysége továbbfolytatására.
- (34) A 2000. november 1-jétől 2000. december 31-ig tartó időszakban a GfW 1 440 446,92 EUR kölcsönösszeget törlesztett a WAK felé. A 2001–2005-ös időszakban a GfW tovább folytatta tevékenységét, és az általa felvett kölcsönt rendszeresen – összesen 3 728 969,40 EUR összegben – törlesztette a WAK felé. Ezenkívül a 2001. évben a GfW összesen 149 757,16 EUR összegű kamatot fizetett a WAK-nak.
- (35) Fő tevékenységi területeit érintő üzleti forgalmának visszaesése és nem megfelelő tőkésítettsége miatt a GfW 2004. december 31-ére úgy döntött, hogy minden tevékenységgel felhagy, és kezdeményezi saját felszámolását. A még meglévő tevékenységi területekhez kapcsolódó teljes árukészlet eladásra került. Minden bevétel a WAK-val szembeni kötelezettségek kiegyenlítésére került felhasználásra. A vásárlóval (egy magánszeméllyel) az a megállapodás született, hogy a 2004. december 31-i leltár szerinti fennmaradt árukészlet ellenértékét 2005 végén a WAK részére folyósítja. Ennek összegéül az eredeti felvásárlási árat, vagyis 79 579,79 EUR-t jelölték meg.
- (36) A GfW-t végül 2005. június 1-jén felszámolták, és 2006 folyamán törölték a cégnyilvántartásból. A cég megszűnésével nem maradt jogutód vagy más olyan jogi személy, amelytől a támogatást vissza lehetne követelni.
- (37) 2005. december 31-ig 9 897 154,65 EUR összegű kölcsön-visszafizetésre és 793 994,99 EUR összegű

kamatbefizetésre került sor. A GfW fennmaradó vagyonának (87 079,79 EUR) felszámolása után a WAK mintegy 313 000 EUR összegű további fennálló követeléseit behajthatatlannak minősítették és veszteségként leírták. A kölcsönből tehát összesen 5 318 441,60 EUR (a kölcsönből eredetileg elengedett 5 005 441,60 EUR összeg, valamint a felszámolás után fennálló 313 000 EUR összegű követelés) soha nem került visszafizetésre.

II.7. A támogatás jellege és intenzitása

- (38) A WAK 1999-ben több részletben, 12–18 hónapos lejáratral 15 302 696,25 EUR összegben nyújtott kölcsönt a GfW-nek:

	(EUR-ban)
1999. november 11.	5 936 061,62
1999. november 25.	6 868 777,04
1999. december 1.	585 429,72
1999. december 13.	112 110,66
1999. december 17.	1 800 317,21
Összesen	15 302 696,25

- (39) A felszámított kamatok a következők voltak:

1999. negyedik negyedév	3,28 %
2000. első negyedév	3,51 %
2000. második negyedév	4,15 %
2000. harmadik negyedév	4,80 %
2000. negyedik negyedév	5,15 %
2001	4,55–5,25 %

- (40) 1999. november 11-én a beszállítók a szerződés szerinti vételár 80 %-ának megfelelő előlegkifizetésben részesültek. Ezenkívül egyes beszállítók meghosszabbított – feldolgozás, elegyítés vagy keverés esetén is hatályban maradó – tulajdonjog-fenntartással rendelkeztek, így a készletek egy része az ő fennmaradó 20 %-os követelésük biztosítékát képezte. A készletek továbbá a WAK számára is fedezetül szolgáltak. A tulajdonjog-fenntartás következtében azonban a meghosszabbított tulajdonjog-fenntartás feloldásáig a WAK csak másodlagosan tarthatott igényt a készletek egy részére. Az áringadozás kockázatát tehát nagyrészt a GfW és hitelezői viselték, ez utóbbiak közül pedig a legjelentősebb a WAK volt.

- (41) A WAK korlátozott mértékű kamatra nyújtott kölcsönt a GfW-nek 1999. november 11-től 1999. december 31-ig (3,28 %-os kamatláb), 2000. január 1-jétől 2000. december 31-ig (3,51–5,15 %-os kamatláb) és 2001. január 1-jétől 2001. december 31-ig (4,55–5,25 %-os kamatláb). 2001. december 31. után további kamat nem került felszámításra.
- (42) Tekintettel arra a kockázatra, amelyet a WAK vállalt azáltal, hogy a GfW-nek pénzt kölcsönzött, a rendes kamaton felül hitelkockázati díjat is fel kellett volna számítani. Mivel a kamathoz nem számítottak hozzá hitelkockázati díjat, a kölcsön odaítélésekor támogatási elem mutatható ki. Ez a támogatási elem a felszámított kamatláb és a felszámítatlanul maradt hitelkockázati díjjal megnövelt piaci kamatláb különbségeként számítható ki.
- (43) A referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapításának módjáról szóló – a referencia- és diszkontráta megállapítására szolgáló módszer technikai kiigazításairól szóló bizottsági közleménnyel⁽⁸⁾ módosított, az adott időszakra irányadó – bizottsági közlemény⁽⁹⁾ Németország esetében 5,23 % és 6,33 % közötti referencia-alapkamatlábát állapít meg. A közlemény értelmében a megállapított referenciaráta minimális ráta, amely emelhető bizonyos, kockázattal járó esetekben (például nehéz helyzetben lévő vállalkozások esetében, vagy ha a bankok által rendszerint megkövetelt biztosíték nem áll rendelkezésre). Ilyen esetekben a felár elérheti, illetőleg – ha egyetlen magánbank sem adta volna meg az adott kölcsönt – meg is haladhatja a 400 bázispontot.
- (44) Németország szerint ugyanabban az időszakban hasonló hitelekért német bankok 5,25 % és 6,50 % közötti (VR-Bank Südliche Winstrasse e.G.), illetve 5,40 % és 6 % közötti (Die Kreissparkasse Bad Dürkheim) kamatot számítottak fel.

II.8. Az intézkedés időtartama

- (45) Egyszeri intézkedés.

II.9. A hivatalos vizsgálati eljárás kezdeményezésének indokai

- (46) A Bizottság az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése alapján hivatalos vizsgálati eljárást indított, mivel felmerült annak gyanúja, hogy a követelés hátrébb sorolása, illetve elengedése az EUMSZ 107. cikke szerinti állami támogatásnak minősülhet.
- (47) A Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás kezdeti megindításakor rendelkezésre álló információk alapján különösen azt vizsgálta, hogy a követelések hátrébb sorolására, illetve elengedésére a magánhitelezői tesztnek megfelelően került-e sor.
- (48) A magánhitelezői teszt annak felmérésére szolgál, hogy azonos piaci körülmények között egy magánhitelező ugyanúgy járt volna-e el vagy járt-e el, mint a közhitelező. A szóban forgó esetben 2000. október 31-én magánhitelezőknek összesen 5,5 millió EUR összegben volt követelésük a GfW-vel szemben, ám egyikük sem engedte el követeléseit. Egy független könyvvizsgáló jelentése rámutatott arra, hogy a WAK szempontjából gazdaságilag ésszerű volt követeléseit egy részének hátrébb sorolása, illetve elengedése, arra azonban nem adott magyarázatot, hogy miért nem volt hajlandó egyetlen más hitelező sem lemondani követeléseiről.
- (49) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításakor a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás megindításakor nem lehetett kizárni annak lehetőségét, hogy a WAK követeléseinek (a GfW részére nyújtott kölcsön és az ahhoz kapcsolódó jövőbeli kamatfizetések) hátrébb sorolása és elengedése nem felelt meg a magánhitelezői tesztnek, mivel túlmélt a feltétlenül szükséges mértéken, és komoly előnyben részesítette nemcsak a GfW-t, hanem a többi hitelezőt is (elsősorban a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket), hiszen ők követeléseiket maradéktalanul be tudták hajtani.
- (50) A hivatalos vizsgálati eljárás megindítását ezután magára a kölcsön odaítélésére is kiterjesztették. Így különösen annak kapcsán merült fel kétely, hogy a kölcsönt piaci feltételekkel ítélték-e oda (hitelkockázati díj felszámítása nélkül), és elegendő biztosítékot követeltek-e meg.
- (51) A hivatalos vizsgálati eljárás kiterjesztése alkalmával ismét felmerült a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők esetleges támogatásának gyanúja. Az akkor rendelkezésre álló adatok arra látszottak utalni, hogy a must vételára magasabb volt a megfelelő piaci árnál, hogy az ügylet nem a profitmaximalizálásra, hanem a bor és a must piacának támogatására irányult, és hogy az adásvételi szerződés a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket a szokásosnál előnyösebb biztosítéki pozícióhoz juttatta.
- (52) A vételárral kapcsolatos kételyeket megerősítették azok a dokumentumok, amelyeket Németország az eljárás előszöri megindítása után nyújtott be, és amelyekből az derült ki, hogy 1999-ben a Pfalz-Rheinessen borvidéki asztali bor literenkénti ára a legalacsonyabb 0,26 EUR-tól (október/november) 0,30 EUR (június–szeptember), illetve 0,35 EUR érintésével (április) 1,10 EUR-ig (február, június, november/december) terjedt. Az asztali bornak a kölcsön odaítélésekor elérhető minimális piaci ára tehát literenként 0,26 EUR volt.
- (53) A 0,38 EUR összegű literenkénti felvásárlási átlagár tehát meghaladta a 0,26 EUR körüli legalacsonyabb literenkénti piaci árat.

⁽⁸⁾ HL C 241., 1999.8.26., 9. o.

⁽⁹⁾ HL C 273., 1997.9.9., 3. o.

III. HARMADIK FELEKTŐL BEÉRKEZETT PANASZOK ÉS INFORMÁCIÓK

- (54) A Bizottsághoz arra utaló információk érkeztek, hogy a fenti követeléseleget a WAK pénzforrásai révén finanszírozták. Értesülések szerint Rajna-vidék-Pfalz szövetségi tartomány – mint a WAK-ot finanszírozó közigazgatási szerv – a WAK tőkebázisának csekély volta miatt fontolóra vette a tőkeinjektálás lehetőségét, végül azonban elvetette azt.
- (55) A Bizottsághoz panasz érkezett a WAK követeléseinek elengedéséhez kapcsolódó állítólagos állami támogatást illetően. A panaszos állítása szerint a GfW a borpárlat-értékesítési verseny résztvevője volt, és a vele szembeni követelések elengedése folytán versenytársainak komoly nehézségei támadtak saját termékeik értékesítésében. A panaszos számos olyan újságcikket nyújtott be, amelyek információkat tartalmaznak a WAK-nak a GfW-vel szembeni követeléseire elengedéséről.
- (56) Ugyanez a panaszos eljuttatta a Bizottsághoz azt a levelet is, melyet a kaiserslauterni ügyészség központi gazdasági bünyügyi hivatalától kapott saját levelére válaszul. Leveleiben a kaiserslauterni ügyészség összefoglalja a panaszos által újságcikkek és állítások formájában rendelkezésre bocsátott információkat, és arról értesíti a panaszost, hogy az ügyészség tudomására jutott információk alapján nem indokolt bünyügyi nyomozást indítani (*strafrechtliches Ermittlungsverfahren einzuleiten*).

IV. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (57) A hivatalos vizsgálati eljárások keretében a Bizottsághoz nem érkezett észrevétel.
- (58) A panaszostól az eljárás kezdeti megindítása óta kapott újabb levelek semmilyen új tényt vagy érvet nem tartalmaztak.

V. NÉMETORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

V.1. Támogatási elem a kölcsön odaítélésekor

- (59) Németország átfogó információkat bocsátott rendelkezésre a WAK által a GfW-nek nyújtott kölcsön feltételeiről: ezeket az intézkedés leírásáról szóló II. szakasz ismerteti.
- (60) Észrevételeiben Németország is úgy vélekedik, hogy a WAK a piaci átlag alatti kamatlábval nyújtott kölcsönt a GfW-nek. Németország elismeri, hogy a piaci átlag szerinti és a felszámított kamatláb közötti különbség a GfW részére nyújtott támogatásnak minősül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- (61) Németország továbbá bizonyítékkal szolgált arról, hogy a GfW felszámolásra került és 2005. június 1-jével megszűnt. A még meglévő tevékenységi területekhez kapcsolódó teljes árukészlet eladásra került. Minden

bevétel a WAK-val szembeni kötelezettségek kiegyenlítésére került felhasználásra. A vásárlóval (egy magánszeméllyel) az a megállapodás született, hogy a 2004. december 31-i leltár szerinti fennmaradt árukészlet ellenértékét 2005 végén a WAK részére folyósítja. Ennek összegéül az eredeti felvásárlási árat, vagyis 79 579,79 EUR-t jelölték meg. A GfW-t 2006 folyamán törölték a cégnyilvántartásból, és megszűnésével nem maradt jogutód vagy más olyan jogi személy, amelytől a támogatást vissza lehetne követelni. Ezért Németország – az állandó ítélkezési gyakorlattal⁽¹⁰⁾ összhangban – úgy véli, hogy behajtásra nincs lehetőség.

- (62) Németország bizonyossággal állítja, hogy a GfW a szokásos üzleti gyakorlatnak megfelelően járt el, amikor a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket egyszerű, kiterjesztett, illetve meghosszabbított tulajdonjog-fenntartással ruházta fel a must értékesítése kapcsán. Németország azt is határozottan állítja, hogy a WAK is a szokásos üzleti gyakorlat szerint járt el, amikor a bejegyzett tulajdonjog-fenntartás ellenére beleegyezett abba, hogy a biztosított eszközök szolgáljanak a GfW-nek általa nyújtott kölcsön fedezetéül.
- (63) Ezenkívül Németország állítása szerint 1999-ben a GfW a mustot piaci áron vásárolta, mivel az általa vásárolt must 60 %-a minőségi (legalább 60 Oechsle-fokos) must volt, nem pedig közönséges asztali bormust, ahogy azt az eljárás megindításakor feltételezték. Németország úgy véli, hogy a mustnak szigorúbb minőségi követelményeknek kell megfelelnie akkor, ha pezsgőt készítenek belőle, mint akkor, ha asztali bort (az előbbi esetben legalább 60, az utóbbiban legalább 44 Oechsle-fokosnak kell lennie). A must fennmaradó 40 %-a közönséges asztali bormust volt, melynek beszerzésére a megelőző lejárás kedvező feltételeinek kihasználása érdekében került sor.
- (64) Észrevételeiben Németország hangsúlyozza, hogy a készlet 60 %-át illetően a GfW értékesítési elképzelése az volt, hogy nagy mennyiségben szerez be minőségi mustot, majd annak feldolgozásával olyan, homogén alaportételeket állít elő, amelyek a borászatok homogenitási és minőségi követelményeivel összhangban pezsgő alapanyagául szolgálhatnak (Sektgrundwein). Pezsgő csak csekély kén-dioxid-tartalmú, gyümölcssavakban gazdag alaporból készíthető. Ennek megvalósításához a mustot az őszi kiárusítási időszakban kellett beszerezni, és a GfW-nek magának kellett azt alapborrá feldolgoznia.

- (65) A Németország által rendelkezésre bocsátott információk szerint a pezsgő alapanyagául szolgáló alapbor piacán a 60 Oechsle-fokos must literenkénti alapára 0,312 EUR volt. Minden további Oechsle-fokért (legfeljebb 80 Oechsle-fokig) literenként 0,005 EUR felárat fizettek. A szőlőtermelő vállalkozásoknak és a kereskedőknek a minőségi mustért – a felvásárolt must 60 %-áért – ezen elv szerint fizettek.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Bíróság által a C-142/87. sz. Belgium kontra Bizottság (Tubemeuse) ügyben 1990. március 21-én hozott ítélet, EBHT I-959.

(66) Ezzel összefüggésben Németország az érintett piacra hivatkozik. Véleménye szerint a készletnek ezen 60 %-ára nézve nem tekinthető referenciának a közöségi asztali bor piacán mért ár, mivel a GfW esetében nem a közöségi asztali bor piaca, hanem a pezsgő előállításához használatos, annál jobb minőségű alapbor piaca az érintett piac. Németország ezenkívül hivatkozik a kereslethelyettesítés elméletére is, mely szerint két, egymással nem helyettesíthető terméknek akkor sem lehet ugyanaz a piaca, ha valamelyiknek az ára megváltozik. Jelen esetben a pezsgő előállítására szolgáló mustal és alapborral szemben támasztott különös követelmények lehetetlenné teszik annak közöségi asztali bormusttal, illetve borral való helyettesítését, még ha az asztali bor ára jelentősen csökkenne is. Ezért az asztali bor árának csökkenése nem befolyásolja a pezsgő előállítására szolgáló must árát, hiszen e két termék nem helyettesíthető egymással.

(67) A német szőlőtermelők egyesületének (Deutsche Weinbauverband) behozatali statisztikái szerint az 1998–2001. években a behozatalból származó – minőségénél fogva pezsgő előállítására alkalmas – fehér bor literenkénti piaci ára 0,38 EUR volt, vagyis jelentősen magasabb volt, mint az asztali borért fizetendő literenkénti 0,26 EUR. Észrevételeiben Németország azt a következtetést vonja le, hogy két külön piac létezik: az egyik a közöségi asztali boré és asztali bormusté, a másik pedig a pezsgő előállítására szánt minőségi alapboré és minőségi musté.

(68) Németország szerint tehát mindez arra utal, hogy a nem lepárlásra szánt bor esetében az érintett piac a pezsgő előállítására szánt minőségi alapbor piaca, ott pedig sokkal magasabb eladási ár (literenként 0,38 EUR) érhető el, mint a közöségi asztali bor piacán (literenként 0,26 EUR). Németország okfejtése szerint tehát a GfW által fizetett vételár összhangban volt az érintett piacon mért piaci árral, és megfelelő mértékű haszonkulcsot is magában foglalt.

(69) A GfW ezenkívül az uniós tárolási és lepárlási programokban is részt kívánt venni (a GfW ilyen szolgáltatásokat már korábban is nyújtott szőlőtermelőknek). A készletek 20 %-a után literenként 0,06 EUR összeget fizettek a tárolási program keretében: ezt később pezsgő előállítására szánt alapborként tervezték értékesíteni. A lepárlási program keretében literenként 0,50–0,55 EUR-t fizettek a készlet lepárlásra szánt 40 %-os hányadáért.

(70) Németország álláspontja szerint akkor, amikor a WAK a kölcsönt a GfW-nek odaítélte, e tevékenységekkel lehetséges volt a profittermelés. A GfW-nek egyfelől az volt a szándéka, hogy a beszerzett must 40 %-át 1999 decemberében megelőző lepárlásra fordítja, a felvásárlási árnál jelentősen magasabb lepárlási ár (0,50–0,55 EUR/l) fejében. Másfelől az előrejelzések szerint a pezsgőtermelők viszonylag jó áron (0,36–0,41 EUR/l) vásároltak volna nagy tételben egyenletes, garantált minőségű alapbort. Németország okfejtése szerint a GfW átlagosan 0,44–0,46 EUR/l árbevételre tehetett volna szert, vagyis

számottevően többre, mint a szőlőtermelő vállalkozásoknak és a kereskedőknek átlagosan kifizetett 0,38 EUR/l.

(71) A tervezés során a következő várható árakkal számoltak:

	Mennyiség	Ár (EUR/l)
Lepárlás	40 %	0,50–0,55
A bor, illetve must tárolása (1 év) után járó támogatás (0,06 EUR/l), majd az alapbor pezsgő előállítása céljára történő értékesítése	20 %	0,435
Alapbor értékesítése pezsgő előállítása céljára	40 %	0,375

(72) A fenti feltételezésekből kiindulva 0,44–0,46 EUR/l átlagos árbevételre lehetett számítani.

(73) A fenti értékesítési előrejelzésből a következő nyereségszámítás következik:

	Ár (EUR/l)
Felvásárlási ár és feldolgozás	0,37–0,38
Az alapbor pezsgő előállítása céljára történő értékesítéséből, illetve lepárlásából, valamint a tárolási támogatásból befolyó bevétel	0,44–0,46
Várható haszon	0,06–0,09

(74) 44 millió liter össz mennyiség alapulvételével összesen 2,64–3,96 millió EUR haszonra lehetett számítani.

(75) Németország továbbá arra is utalást tesz, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatában az Európai Bizottság az asztali bornak az 1999 novemberében tapasztalt legalacsonyabb árfolyamát (0,26 EUR/l) vette alapul. Az asztali bor piaci ára 1999 novemberének egész tartama alatt 0,26 EUR/l és 0,56 EUR/l között alakult. Ez volt egyúttal az 1999. évre vetítve is a teljes ártartomány. 2000-ben az ártartomány 0,20–0,41 EUR/l volt. Németország azt is hangsúlyozza, hogy a GfW által felvásárolt must 60 %-a átlagosan 81 Oechsle-fokos volt, messze túlteljesítve az asztali bor esetében megkövetelt 44 Oechsle-fokot, ami értelemszerűen megnyilvánult a GfW által kifizetett vételárban is.

V.2. Támogatási elem a követelések hátrébb sorolásakor, illetve elengedésekor

(76) Németország szerint a GfW fizetéseképtelensége annak nyomán került megállapításra, hogy 2000 novemberében évközi mérleg készült. A GfW mérleg szerinti vesztesége

akkor mintegy 6 millió EUR volt, ezt a 2000. évi éves mérleg megerősítette. A veszteség annak volt betudható, hogy a még a GfW birtokában lévő árukészlet értéke a piaci árak jelentős visszaesése következtében csökkent, vagyis a GfW csak az eredetileg vártnál alacsonyabb áron tudta volna értékesíteni árukészletét.

(77) A Németország által benyújtott információk szerint 2000. október 31-én a WAK-nak még mindig mintegy 10 millió EUR összegű követelése volt a GfW-vel szemben. Fedezetként a WAK a GfW biztosított eszközeire tarthatott igényt, amelyek akkori értéke 5,7 millió EUR volt. Ezen eszközökre nézve a szőlőtermelő vállalkozásoknak és a kereskedőknek (egyszerű, kiterjesztett vagy meghosszabbított) tulajdonjog-fenntartása volt, vagyis Németország szerint fizetési képtelenség esetén elsősorban ők számíthatnak kielégítésre. Németország szerint tehát fizetési képtelenségi eljárás esetén a GfW-nek rendeznie kellett volna a szőlőtermelő vállalkozásokkal és a kereskedőkkel szembeni – mintegy 3,5 millió EUR összegű – tartozását, mielőtt bármely másik hitelezője részére kifizetést teljesíthetett volna.

(78) Azonnali intézkedésre volt szükség a túladosódás kellő időben történő orvoslásához és annak elkerüléséhez, hogy a GmbHG a.F. 64. §-ának az Insolvenzordnung 19. §-ával összefüggésben történő alkalmazásával fizetési képtelenségi eljárás induljon.

(79) Németország rámutat, hogy gyengébb biztosítéki pozíciójú fő hitelezőként a WAK-nak jelentős érdeke fűződött ahhoz, hogy elkerülje a küszöbön álló fizetési képtelenséget. Ezért a WAK megkísérelte rávenni a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket arra, hogy követeléseik egy részéről lemondjanak, a GfW-vel pedig 2000. december 4-én a következőkben állapodott meg:

— a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők fennálló követeléseinek 90 %-ának elengedése után fennmaradó veszteséggel azonos összegű követelés hátrébb sorolása,

— kizárólag szükség esetén az ilyen módon hátrébb sorolt követelés elengedése.

(80) A GfW kezdetben sikeresen tárgyalt a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők nagy részével a követeléseik elengedéséről, ám célját végül mégsem érte el egyes szőlőtermelő vállalkozásoknak, kereskedőknek és azok ügyvédeknek összehangolt fellépése következtében. Ők ugyanis nem voltak hajlandók követeléseikről lemondani, mivel kiterjesztett vagy meghosszabbított tulajdonjog-fenntartásuknak köszönhetően kedvezőbb biztosítéki pozícióban voltak, és kereseteket nyújtottak be. A kereseteket a bíróság elbírálta, és vitarendezési megállapodásokat javasolt. A vitarendezési megállapodások értelmében a GfW köteles a fennmaradó követelések 70 %-át kiegyenlíteni, 30 %-ukat pedig elengedik. A bíróság

továbbá úgy döntött, hogy a GfW viseli a perköltségek 80 %-át. Más bíróságok is hasonló vitarendezési megállapodásokat javasoltak. Ennek ismeretében tehát a GfW nem számíthatott arra, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők hajlandók lesznek lemondani fennmaradó követeléseik 90 %-áról. Ezenkívül ekkor több szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő már úgy nyilatkozott, hogy a fennmaradó 20 %-nak a teljes egészében történő kiegyenlítését fogja követelni. Bár 2 700 szőlőtermelő vállalkozás és kereskedő közül 1 700 hajlandóságot fejezte ki arra, hogy lemondjon követeléseinek egy részéről, ennek ekkor már nem volt jelentősége, a fizetési képtelenségre vonatkozó német jogszabály 305a. §-a értelmében ugyanis az adósságrendezésre szolgáló peren kívüli megállapodás (*außergerichtliche Einigung*) sikertelennek tekintendő, amennyiben a peren kívüli megállapodásról szóló tárgyalások megkezdése után akár csak egy hitelező is a végrehajtás mellett dönt.

(81) Ezért 2001. február 21-én a WAK abban állapodott meg a GfW-vel, hogy a GfW 2000. évi veszteségét 5 005 441,60 EUR összegű követelés elengedésével pótolja, a maradék tartozás után nem számít fel kamatot a 2001. január 1-jétől 2001. december 31-ig tartó időszakra, és a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők követeléseit maradéktalanul teljesíti. A hátrébb nem sorolt követelések fedezete biztosítva volt. A GfW veszteséges helyzete ezzel megoldódott, a fizetési képtelenségi eljárás elhárult, és a GfW tovább folytathatta gazdasági tevékenységét.

(82) Németország úgy véli, hogy a követelések hátrébb sorolása és elengedése egyaránt megfelel a magánhitelezői tesztnek. Ennek alátámasztására Németország a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra hivatkozik.

(83) A ténylegesen behajtható összeg növeléséhez szükség lehet a követelés egy részének elengedésére⁽¹¹⁾. Így tenne egy magánhitelező is, hogy veszteségeit minél kisebbre csökkentse. Amennyiben egy követelésre nincs kellő fedezet, a visszafizetés elhalasztása növeli a veszteség nélküli visszafizetés esélyét, hiszen az adós így lehetőséget kap arra, hogy túljusson a válságon és javítson helyzetén⁽¹²⁾. A HANSA ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság elveti a Bizottság korábbi gyakorlatát, mely szerint a magán- és a közhitelezőktől követeléseiknek a hitelrészükhöz mérten egyforma arányú elengedését követelte meg. Ehelyett a Bíróság megállapítja, hogy a magánhitelezői teszt akkor is alkalmazható, ha a különböző hitelezők más-más arányban engedik el követeléseiket. Az Elsőfokú Bíróság hangsúlyozza annak döntő fontosságát, hogy a hitelezőknek fedezettel bír, elsőbbségi vagy közönséges követelése áll-e fenn, vagyis hogy mi az egyes hitelezők kielégítésének rangsora. Az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy magánhitelezőhöz hasonlóan jár el az a közhitelező, amely a követeléseinek egy részének elengedése mellett dönt, miután alaposan és

⁽¹¹⁾ Az Európai Bíróság által a C-342/96. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1999. április 29-én hozott ítélet, EBHT I-2459.

⁽¹²⁾ Az Európai Bíróság által a C525/04. sz. Spanyolország kontra Lenzing ügyben 2007. november 22-én hozott ítélet, EBHT I-9947.

ésszerűen felmérte, hogy követeléseiből mennyit tud behajtani, és mekkora a felszámolás kockázata, illetőleg a cég gazdasági életképessége helyreállításának esélye ⁽¹³⁾. Végezetül Németország utal a Huta Cynku ügyben hozott bizottsági határozatra, melyben a Bizottság úgy határozott, hogy nincs szó előnyről, és így állami támogatásról sem akkor, ha a szerkezetátalakítás jobb eredménnyel jár, mint a felszámolás ⁽¹⁴⁾.

- (84) Mindezek alapján Németország úgy érvel, hogy figyelembe véve a WAK fő hitelezői szerepét, valamint a szőlőtermelő vállalkozásokhoz és a kereskedőkhöz képest gyengébb biztosítéki pozícióját, a követeléseknek mind a hátrébb sorolása, mind az elengedése megfelelt a magánhitelezői tesznek, vagyis nem képez állami támogatást. Fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatása esetén a WAK a fennmaradó követeléseinek legalább ekkora, de valószínűleg még sokkal nagyobb részét elveszítette volna.
- (85) A WAK csak a GfW fizetéseképtelenségének elkerülésével, továbbá a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők maradék követeléseinek kielégítésével érhetne el, hogy a fennmaradó árukészletre igényt tarthasson, és így a még fennálló követelése nagyobb arányban térüljenek meg, mint fizetéseképtelenség esetén.
- (86) *Ex ante* szemszögből nézve a WAK Németország szerint helyesen járt el, különösen mivel nagyobb megtérülést sikerült elérnie azáltal, hogy gyenge biztosítéki pozícióját elsőbbségi hitelezői helyzetté alakította át, és elkerülte a GfW küszöbön álló fizetéseképtelenségét. Németország szerint bármelyik magánbank ugyanígy járt volna el ilyen helyzetben.
- (87) A német hatóságok szerint a GfW mérlegének előzetes értékelése azt mutatta volna ki, hogy a GfW tevékenységének továbbfolytatása 5 112 918,81 millió EUR visszafizetését teszi lehetővé. Másfelől, ha a GfW ellen fizetéseképtelenségi eljárás indult volna, a WAK legfeljebb 2,4 millió EUR visszafizetését eszközölhetne volna ki. Vagyis a különbség legalább 2,7 millió EUR.
- (88) Ezt megerősítette egy független könyvvizsgáló cég ⁽¹⁵⁾ 2003. február 3-i jelentése, amely a WAK megbízásából készült, és amelyet benyújtottak a német hatóságoknak.

A jelentés következtetése szerint gazdaságilag ésszerű volt a WAK részéről, hogy követeléseit hátrébb sorolta, követeléseinek egy részét (a fent említett összegig) elengedte, és lemondott a jövőbeli kamatfizetésekről. Az e következtetést alátámasztó indokokat a német hatóságok a Bizottság elé tárták. Ezek a következők:

- Ha a WAK nem sorolta volna hátrébb követeléseit, illetőleg nem mondott volna le azokról, valamint a kamatfizetésekről, a GfW-nek kezdeményeznie kellett volna fizetéseképtelenné nyilvánítását, és a GfW felszámolásra került volna. A GfW árukészleteinek értékesítéséből nem lehetett volna kielégíteni a WAK követeléseit.
- A GfW felszámolása esetén árukészleteinek értéke visszaesett volna. Az árukészlet értékesítéséből tehát mindössze a könyv szerinti érték 50–70 %-ának megfelelő összeg folyt volna be. Így a bevétel – figyelembe véve a biztosítéki jogokat – 1,84 millió EUR és 2,4 millió EUR között alakult volna.
- A fizetéseképtelenségi eljárás költséges.
- A fizetéseképtelenségre vonatkozó német törvény (InsO) jogot ad a tulajdonjog-fenntartás hatálya alatt álló áru elkülönítésére; erre azonban aszerint kerülhet sor, hogy a fizetéseképtelenségi gondnok a szerződés teljesítése vagy a vagyon különválasztása mellett dönt (az InsO 103. §-a). A vagyon különválasztására csak akkor van lehetőség, ha a fizetéseképtelenségi gondnok megtagadja a szerződés teljesítését: ekkor a hitelező a szerződést felmondhatja, és kérheti a vagyon különválasztását, a szerződés nem teljesítéséért pedig kártérítésre tarthat igényt. A kifizetett előlegek beszámíthatók. Ennek fejében a GfW követelheti a már kifizetett összegek visszafizetését, illetőleg beszámítását a szerződés nem teljesítéséért járó kártérítés összegébe.
- Ezzel szemben a WAK követeléseinek hátrébb sorolása után jogilag lehetővé vált, hogy a GfW ellen ne induljon fizetéseképtelenségi eljárás. Azután pedig, hogy a WAK elengedte követeléseinek egy részét és a kamatfizetést, a WAK-nak 5,15 millió EUR összegben olyan követelése állt fenn, amelynek behajtására esélyt láthatott a GfW gazdasági tevékenységének továbbfolytatása következtében.
- A jelentés arra is rámutatott, hogy fizetéseképtelenségi eljárás megindítása esetén a fizetéseképtelenségre vonatkozó szabályok alapján a GfW vitathatta volna azon 1 440 476,92 EUR összegű kölcsön-visszafizetést, amelyet a 2000. november 1-jétől 2000. december 31-ig tartó időszakban teljesített a WAK felé. Ennek következtében a WAK kénytelen lett volna visszafizetni ezt az összeget.

⁽¹³⁾ Az Elsőfokú Bíróság által a T-152/99. sz. HAMSA kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet, EBHT II-3049.

⁽¹⁴⁾ A Bizottság 2008/142/EK határozata (2007. szeptember 25.) a Lengyelország által a Huta Cynku Miasteczko Śląskie SA számára nyújtott C 32/06 (ex N 179/06) számú állami támogatásról.

⁽¹⁵⁾ Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH.

- (89) Németország hangsúlyozza, hogy az utólagos értékelés alapján gazdaságilag célszerűbbnek bizonyult a követelések hátrébb sorolása és elengedése, mivel a GfW fizetésképtelenségének elkerülése révén 4 670 517,65 EUR vált behajthatóvá, ami több, mint a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatásával maximálisan elérhető 2,4 millió EUR.
- (90) Németország tehát azt a következtetést vonja le, hogy mivel a követelések hátrébb sorolása és elengedése megfelelt a magánhitelezői tesztnek, a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők nem részesültek támogatásban a WAK követeléseinek hátrébb sorolásakor és elengedésekor.

VI. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

VI.1. Közös piacszervezés

- (91) A borpiaci közös szervezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet⁽¹⁶⁾ hatálybalépéséig a bortermelés és -feldolgozás az 1493/1999/EK rendelet hatálya alá tartozott. Az 1493/1999/EK rendelet 71. cikke értelmében a Szerződés 87., 88. és 89. cikkét (jelenleg az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkét) kell alkalmazni az említett rendelet hatálya alá tartozó termékek előállítására és kereskedelmére. 2000. július 31-ét megelőzően a bortermelés és -feldolgozás a 822/87/EGK rendelet hatálya alá tartozott. A 822/87/EGK rendelet 76. cikke értelmében a Szerződés 92., 93. és 94. cikkét (jelenleg az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkét) kell alkalmazni az említett rendelet 1. cikkében felsorolt termékek előállítására és kereskedelmére. Következésképpen a szóban forgó intézkedéseket meg kell vizsgálni az állami támogatásokra vonatkozó szabályok fényében.

VI.2. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás megléte

- (92) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében tilos a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott minden olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (93) A WAK közjogi jogi személy, és finanszírozása részben a Rajna-vidék-Pfalz szövetségi tartomány forrásaiból, részben adójellegű bevételekből történik. Az intézkedést ezért állami forrásból finanszírozzák.
- (94) Egy vállalkozásnak nyújtott támogatás akkor befolyásolhatja a tagállamok közötti kereskedelmet, ha ez a vállalkozás az Unión belüli kereskedelem számára nyitott

piacon működik⁽¹⁷⁾. A mezőgazdasági termékek esetében jelentős az Unión belüli kereskedelem. A szóban forgó támogatás ezért alkalmas a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására⁽¹⁸⁾.

- (95) A Bíróság kimondta, hogy annak megállapítása érdekében, hogy valamely állami intézkedés az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül-e, meg kell határozni, hogy a kedvezményezett vállalkozás részesül-e olyan gazdasági előnyben, amelyet szokásos piaci feltételek mellett nem kapott volna meg⁽¹⁹⁾, és/vagy azt, hogy az intézkedés lehetővé tette-e a vállalkozás számára, hogy ne fizessen olyan terheket, amelyeket rendes körülmények között saját költségvetéséből kellett volna állnia⁽²⁰⁾. Ez valóban elegendő lenne ahhoz, hogy a verseny esetleges torzulását jelezze⁽²¹⁾.

VI.2.1. A *Gesellschaft für Weinabsatz (GfW)* számára nyújtott támogatás megléte

VI.2.1.a. A WAK által nyújtott kölcsön

- (96) A 15 302 696,25 EUR összeget kitevő WAK-kölcsön nyújtására 1999 őszén került sor. A GfW-nek a kölcsön időtartamára 3,28 % és 5,25 % közötti kamatlábat számítottak fel. Kockázati felárat nem számítottak fel. A Németország számára erre az időszakra irányadó referencia-kamatláb 5,23 % és 6,33 % között volt.
- (97) Németország egyetért a Bizottság azon álláspontjával, miszerint a kölcsön odaítélése nem piaci feltételek mellett történt. Amennyiben a kölcsönt piaci feltételek mellett nyújtották volna, magasabb alapkamatot, továbbá kockázati felárat számítottak volna fel, mivel a kölcsönfedezet korlátozott biztosítékot nyújtott.

- (98) Ebből az következik, hogy a GfW számára nyújtott kölcsön az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatási elemet tartalmazott, mivel a GfW olyan gazdasági előnyben részesült, amelyet szokásos piaci feltételek mellett nem kapott volna meg. A támogatási elem a felszámított kamat, valamint a referencia-kamatláb és egy megfelelő kockázati felár összege közötti különbségként számítható ki.

(99) Támogatás esetleges továbbadása jogutódoknak

⁽¹⁷⁾ Lásd különösen az Európai Bíróság C-102/87. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1988. július 13-án hozott ítéletét, EBHT 4067. o.

⁽¹⁸⁾ Németország Közösségen belüli borkereskedelme 1999-ben 10 364 600 liter import, és 1 881 900 liter export volt. Rajna-vidék-Pfalz tartományra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat. (Forrás: Szövetségi Statisztikai Hivatal)

⁽¹⁹⁾ Az Európai Bíróság C-39/94. sz. SFEI és társai ügyben 1996. július 11-én hozott ítélete, EBHT I-3547. o., 60. pont.

⁽²⁰⁾ Az Európai Bíróság C-301/87. sz. Franciaország kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítélete, EBHT I-307. o., 41. pont.

⁽²¹⁾ Az Európai Bíróság C-730/79. sz. Philip Morris kontra Bizottság ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélete, EBHT 2671. o.

⁽¹⁶⁾ HL L 148., 2008.6.6., 1. o.

(100) Németország szerint a GfW-t 2005. június 1-jével felszámolták és megszüntették. A fennmaradó üzletágak fennmaradó teljes árukészletét értékesítették. Az eladásból származó bevétel teljes összegét a WAK számára történő visszafizetésre fordították. A vásárlóval (egy magánszeméllyel) az a megállapodás született, hogy a 2004. december 31-i leltár szerinti fennmaradt árukészlet ellenértékét 2005 végén a WAK részére folyósítja. Ennek összegéül az eredeti felvásárlási árat, vagyis 79 579,79 EUR-t jelölték meg. A GfW-t 2006 folyamán törölték a cégnyilvántartásból, és nincs olyan jogutód vagy jogi személy, amellyel a támogatást vissza lehetne fizettetni. Németország szerint az állandó ítélkezési gyakorlat⁽²²⁾ alapján ezért a visszafizetés nem lehetséges.

(101) Mivel a GfW fennmaradó vagyoni eszközeit kiárusították, az azokat megvásároló személynek előnye származhatott a GfW számára nyújtott támogatásból. Mivel az említett személy az eredeti vételárat fizette ki, és az eltelt évek alatt a piacon recesszió alakult ki, egyértelmű, hogy a vevő által kifizetett ár legalábbis elérte a piaci árat. Következésképpen a Bizottság megállapítja, hogy a GfW fennmaradó árukészletének vevője részére támogatás nem került továbbadásra. Ezzel együtt a GfW megszűnt, és ezért nincsen visszafizetendő támogatás.

VI.2.1.b. A WAK követeléseinek hátrébb sorolása és elengedése

(102) A követelések hátrébb sorolását, a követelések és a kamatfizetések elengedését a WAK saját forrásaiból, valamint a WAK által felvett kapcsolódó kölcsönből finanszírozták, és így e finanszírozás állami forrásokon keresztül megvalósuló finanszírozásnak tekintendő.

(103) Annak megállapítása érdekében, hogy a követelések hátrébb sorolása, a követelések és a kamatfizetések elengedése az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett, a GfW számára nyújtott állami támogatásnak minősül-e, meg kell határozni, hogy a GfW részesül-e olyan gazdasági előnyben, amelyet szokásos piaci feltételek mellett nem kapott volna meg, és/vagy azt, hogy az intézkedés lehetővé tette-e a GfW számára, hogy ne fizessen olyan terheket, amelyeket rendes körülmények között saját költségvetéséből kellett volna állnia. Ezt az értékelést a magánhitelezői teszt alkalmazásával kell elvégezni. A magánhitelezői teszt megállapítja, hogy ugyanazon piaci feltételek mellett egy magánhitelező az állami hitelezőhöz hasonlóan járt-e el vagy járt volna el.

(104) Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a követelés egy részének elengedését feltételül lehet szabni a ténylegesen visszafizetett összeg mértékének növelése érdekében. A magánhitelező így járna el veszteségeinek minimalizálása érdekében⁽²³⁾. Amennyiben egy követelés

mögött nincs megfelelő biztosíték, a visszafizetés elhalasztására vonatkozó egyezség növeli a veszteség nélküli visszafizetés esélyeit, mivel az adósnak lehetősége van leküzdeni a válságot és javítani helyzetén⁽²⁴⁾.

(105) A HAMSA-ügyben⁽²⁵⁾ hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság elveti a Bizottság korábbi gyakorlatát, mely szerint a magán- és az állami hitelezőktől követeléseiknek a hitelrészükhöz mérten egyforma arányú elengedését követelte meg. Ehelyett a Bíróság megállapította, hogy a magánhitelezői teszt akkor is alkalmazható, ha a különböző hitelezők más-más arányban engedik el követeléseiket. Az ítélet 168. és 169. pontja kimondja:

„168. Amikor egy komolyan megromlott gazdasági helyzetben lévő vállalkozás a hitelezőinek adósságrendezési megállapodást vagy megállapodásokat javasol, hogy javítsa a helyzetén és elkerülje a felszámolást, minden hitelezőnek választania kell azon összeg között, amit a javasolt megállapodás keretei között kaphatna, és aközött, amihez megítélése szerint a vállalkozás felszámolása révén juthatna. A hitelező mérlegelését sok tényező befolyásolja, többek között a hitelező követeléseinek fajtája (biztosított, kedvezményes, vagy közönséges követelés), a meglévő biztosíték jellege és kiterjedése, az összeg, amihez hozzájut felszámolás esetén, és az, hogyan látja a hitelező a vállalkozás esélyeit az újra jövedelmezővé válásra. Ha például az derülne ki, hogy a vállalkozás felszámolása esetén az eszközeinek vételára csak a jelzálogot és a kedvezményes követeléseket fedezné, a közönséges követeléseknek nem lenne értéke. Ilyen esetben az, hogy egy közönséges hitelező elfogadja a követelése nagy részének eltörlését, nem igazán lenne áldozat.

169. Ebből az következik, hogy a hitelezőknek ajánlott lehetőségek megfelelő összegeit meghatározó tényezőkre vonatkozó ismeret hiányában a pusztán tény, hogy a különböző hitelezők által leírt összegek nyilvánvalóan nincsenek arányban egymással, önmagában nem bizonyító erejű az ajánlott adósságelengedés általuk történő elfogadásához vezető okokat illetően.”

(106) Emellett az Elsőfokú Bíróság a HAMSA-ügyben⁽²⁶⁾ kimondta, hogy az állami hitelező magánhitelezőként jár el abban az esetben, ha úgy határoz, lemond követeléseinek egy részéről azt követően, hogy alapos és ésszerű módon felmérte, mekkora összeget tudna visszaszerezni, továbbá értékelt a felszámolás kockázatát, illetve a vállalkozás esélyeit, hogy újra jövedelmezővé váljon. Végezetül a Bizottság a Huta Cynku ügyre vonatkozó határozatában⁽²⁷⁾ úgy határozott, sem előnyről, sem pedig állami támogatásról nincs szó, amennyiben a szerkezetátalakítás jobb eredménnyel jár, mint a felszámolás.

⁽²²⁾ Lásd a 10. lábjegyzetet.

⁽²³⁾ Lásd a 11. lábjegyzetet.

⁽²⁴⁾ Lásd a 12. lábjegyzetet.

⁽²⁵⁾ Lásd a 13. lábjegyzetet.

⁽²⁶⁾ Lásd a 13. lábjegyzetet.

⁽²⁷⁾ Lásd a 14. lábjegyzetet.

- (107) A fent idézett ítélkezési gyakorlat alapján annak értékelésekor, hogy egy magánhitelező a WAK-hoz hasonló módon járt volna el vagy járt el, meg kell vizsgálni a WAK számára akkor rendelkezésre álló lehetőségeket, amikor megállapítást nyert, hogy a GfW-t fizetési képtelenség fenyegeti, valamint azt, hogy milyen gazdasági következményei lettek volna e lehetőségeknek. Második lépésben ugyanezt a vizsgálatot el kell végezni a szőlőtermelő vállalkozásokra és a kereskedőkre vonatkozóan is, majd fel kell mérni, hogy a WAK előtt álló helyzetet össze lehet-e vetni a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők helyzetével, illetve értékelni lehet-e az alapján.
- (108) A WAK két lehetőség közül választhatott, amikor értesült a GfW-t fenyegető fizetési képtelenségről. Hagyhatta a fizetési képtelenségi eljárás megindítását, vagy ezt elkerülendő megpróbálhattott olyan megállapodásra jutni a GfW-vel, amely lehetővé teszi annak további működését. A Németország által benyújtott, és egy független könyvvizsgáló által készített 2003. február 3-i jelentéssel (lásd a (88) preambulumbekendést) alátámasztott információk alapján Németország szerint az e két döntéshez kapcsolódó gazdasági következmények a következők. Ex ante szemszögből nézve fizetési képtelenségi eljárás esetén a WAK követeléseiből maximum mintegy 2,4 millió EUR összeg visszafizetésére számíthatott. Amennyiben a WAK megállapodást írt volna alá a GfW-vel, elengedve követeléseinek egy részét és ezáltal lehetővé téve a GfW további működését, a WAK követeléseiből ex ante szemszögből nézve mintegy 5,1 millió EUR összeg visszafizetésére számíthatott volna. Ez 2,7 millió EUR eltérést jelent azon megoldás javára, amely lehetővé teszi a GfW számára a fizetési képtelenségi eljárás elkerülését. Az, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők hajlandóak lennének-e ugyanezt megtenni, kismértékben ugyan befolyásolná a visszafizetésre vonatkozó számításokat, de nem változtatná meg a két alternatíva összehasonlításának eredményét.
- (109) A jelentésben szereplő, a fizetési képtelenség esetére vonatkozó 2,4 millió EUR összegű visszafizetési arány becslése azon a német feltételezésen alapul, miszerint a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők 4,4 millió EUR-t kitevő követeléseit a WAK követeléseit megelőzően szükséges rendezni. Az Európai Bizottság szerint azonban a fizetési képtelenségre vonatkozó német törvény értelmében csak a meghosszabbított tulajdonjog-fenntartással rendelkező szőlőtermelő vállalkozások és kereskedők felé kell a tartozást a WAK adósságai előtt rendezni. A többi adósság a WAK adósságaival azonos rangsorolású lenne. Az Európai Bizottság saját számításai azonban azt mutatják, hogy a WAK fizetési képtelenség esetén még akkor is számíthatna a teljes 4,7 millió EUR összeg visszafizetésére, ha a WAK és a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők minden követelése azonos helyzetben lenne (a fizetési képtelenség esetén összesen maximum 6,8 millió EUR összegű visszafizetés és annak alapján, hogy a WAK és a szőlőtermelő vállalkozások követeléseik arányában részesülnének visszafizetésben – a tartozás teljes összege a WAK-val szemben 10 millió EUR, míg a szőlőtermelő vállalkozásokkal és a kereskedőkkel szemben 4,4 millió EUR volt). Ebből következően megállapítható, hogy a WAK számára ex ante szemszögből nézve az lett volna a megfelelőbb megoldás, ha lehetővé teszi a GfW számára a fizetési képtelenség elkerülését.
- (110) A szőlőtermelő vállalkozásokra és a kereskedőkre vonatkozó számítás azonban ettől nagyon eltérő képet mutat. Először is már megkapták a leszállított áru utáni kifizetés 80 %-át. Másodsorban a GfW ajánlata alapján a fennmaradó 20 %-nyi tartozás 10 %-át kapnák csak meg. Végeredményben ez azt jelentené, hogy a megállapodás aláírása esetén a rögzített vételár csak további 2 %-át kapnák kézhez. Függetlenül biztosítéki helyzetüktől (egyszerű, kiterjesztett vagy meghosszabbított tulajdonjog-fenntartás), ez mindenképpen kevesebb annál, amire fizetési képtelenségi eljárás esetén számíthatnának. Fennmaradó követeléseik átlagosan 48 %-ára számíthatnának (az összesen 4,4 millió EUR összegű tartozásból 2,1 millió EUR-ra). Ezért nem meglepő, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők némelyike nem fogadta el a GfW ajánlatát. Harmadsorban egyértelműnek kellett lennie annak, hogy a WAK érdekei a követeléseik egy részének elengedését és a fizetési képtelenség elkerülését diktálják, még abban az esetben is, ha a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők nem így cselekszenek, ami ugyancsak lehetővé tenné a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára, hogy a felajánlott 10 %-nál nagyobb részt kapjanak vissza fennmaradó követeléseikből. Negyedsorban számos termelő és kereskedő már beperelte a GfW-t, és a bíróság számukra kedvező ítéletet hozott, arra kötelezve a GfW-t, hogy rendezze a fennmaradó követelések 80 %-át.
- (111) Annak ellenére, hogy a szőlőtermelő vállalkozások, a kereskedők és a WAK mind a GfW hitelezői voltak, a WAK, illetve a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők rendelkezésére álló lehetőségek és azok eredményei olyan eltérőek, hogy nem hasonlíthatók össze. Az a tény, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők úgy határoztak, nem mondanak le követeléseikről, nem szabad, hogy negatívan befolyásolja annak értékelését, hogy a WAK a magánhitelezői tesztel összhangban járt-e el.
- (112) A WAK rendelkezésére álló különböző lehetőségek összevetését követően a Bizottság megállapítja, hogy a követelések részleges hátrébb sorolása és elengedése 2000. december 4-én és 2001. február 21-én 5 005 441,60 EUR összeg értékben, valamint a kamatfizetés elengedése 2000. december 31-től a WAK számára a legkedvezőbb lehetőség volt, és így az összhangban van a magánhitelezői tesztel. A követelések hátrébb sorolása és elengedése a tartozás visszafizetésének elhalasztását jelenti, amely a felszámoláshoz képest kedvezőbb a hitelező számára. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében⁽²⁸⁾ az állami hitelezőnek szembe kell állítania egymással a szerkezetátalakítási terv keretein belül felajánlott összeg megszerzésével kapcsolatos előnyt és azt az összeget, amelynek visszafizetésére a cég esetleges felszámolása esetén számíthatna. Ennélfogva a GfW nem

⁽²⁸⁾ Az Európai Bíróság C-342/96. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1999. április 29-én hozott ítélete, EBHT I-2459. o., 46. pont; az Európai Bíróság C-256/97. sz. DMT-ügyben 1999. június 29-én hozott ítélete, EBHT I-3913. o., 24. pont; és az Elsőfokú Bíróság T-152/99. sz. HAMS kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott ítélete, EBHT II-3049. o., 168. pont.

részesült olyan előnyben, amelyet szokásos piaci feltételek mellett nem kapott volna meg, és így a GfW számára nem ítélték oda állami támogatást a WAK arra vonatkozó döntéséből kifolyólag, hogy hátrébb sorolja, illetve elengedi követeléseinek egy részét.

- (113) Az eljárás megindításakor kétség merült fel azt illetően, hogy a WAK a szigorú minimumra korlátozta-e a követelések hátrébb sorolását és elengedését. Németország észrevételei értelmében azonban a WAK követeléseinek arról a részéről mondott le, amely a GfW 2000. évi hiányának fedezéséhez kellett, ami a fizetésképtelenségre vonatkozó német törvény értelmében szükséges annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a fizetésképtelenségi eljárás és a GfW tovább folytathassa működését (lásd a (25) preambulumbekendést). A GfW és WAK között létrejött első (2000. december 4-én aláírt) szerződésben – a GfW fizetésképtelenségének elkerülése érdekében – a WAK megállapodott a GfW-vel arról, hogy követeléseit a GfW hiányával megegyező összegben hátrébb sorolja abban az esetben, ha a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők beleegyeznek fennmaradó követeléseik 90 %-ának elengedésébe, valamint arról, hogy szükség esetén lemond a megállapodás szerint hátrébb sorolandó követelés összegéről (lásd a (79) és (80) preambulumbekendést). A követelés-elengedés mértéke azért lett nagyobb az eredetileg vártnál, mivel annak ellenére, hogy a WAK és a GfW törekedett meggyőzni a szőlőtermelő vállalkozásokat és a kereskedőket arról, hogy részükkel segítsék azt, hogy a GfW elkerülhesse a fizetésképtelenséget (lásd Németország észrevételeinek (79) és (80) preambulumbekendését), a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők a (110) preambulumbekendésben említett okok miatt úgy döntöttek, nem mondanak le követeléseikről. Ahogy az a (108) preambulumbekendésben is szerepel, a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők arra irányuló döntése, hogy nem mondanak le fennmaradó követeléseik egy részéről, csak kis mértékben befolyásolta a WAK gazdasági értékelését, és nem változtatta meg az említett értékelés eredményét, vagyis azt, hogy a WAK számára gazdaságilag kedvezőbb volt a GfW számára lehetővé tenni a fizetésképtelenségi eljárás elkerülését.

- (114) A Bizottság ezért megállapítja, hogy az, hogy a WAK a követeléseket részlegesen hátrébb sorolta és elengedte, a legkedvezőbb lehetőség volt számára, és ezért az összhangban van a magánhitelezői elvvel, vagyis nem kell a GfW-nek nyújtott, az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak tekinteni.

VI.2.2. Szőlőtermelő vállalkozások és kereskedők számára nyújtott támogatás megléte

- (115) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításakor és annak meghosszabbításakor kérdések merültek fel a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott esetleges támogatás meglétéről. Először is, a GfW által

a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára a vétel időpontjában nyújtott biztosítéki pozíció viszonylag erősnek tűnt, és kétségek merültek fel azt illetően, hogy ez a pozíció valóban összhangban volt-e a szokásos üzleti gyakorlattal. Másodsorban a becslések szerint a must után fizetett vételi ár a piaci ár fölött volt. Harmadsorban a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők arra irányuló döntése, hogy a GfW-t fenyegető fizetésképtelenség ellenére nem engedik el követeléseiket, kérdéseket vetett fel, ahogy a WAK arra irányuló döntése is, hogy hátrébb sorolja követeléseit és elengedi követeléseinek egy részét annak ellenére, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők úgy határoztak, nem mondanak le fennmaradó követeléseik (az árukészlet értékének 20 %-a) 90 %-áról.

VI.2.2.a. A mustvásárlás idején – a nyújtott biztosítéki pozíció

- (116) Németország észrevételeiben megerősítette, hogy a mustvásárlással összefüggésben a különböző szőlőtermelő vállalkozások és kereskedők számára nyújtott egyszerű, kiterjesztett vagy meghosszabbított tulajdonjog-fenntartás tényleg összhangban van a szokásos üzleti gyakorlattal. Ez azt jelenti, hogy bár a nyújtott biztosíték a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára viszonylag erős biztosítéki pozíciót teremtett, különösen a meghosszabbított tulajdonjog-fenntartás esetében, az összhangban volt a szokásos üzleti gyakorlattal, és nem volt erősebb annál, ami magánszférabeli vevővel kötött egyezség esetén jött volna létre.

- (117) A Bizottság utal a német borgazdaságok és borkiskereskedők szövetsége (*der Bundesverband der Deutschen Weinkellereien und des Weinfachhandels e.V.*, Trier), a német borkereskedők szövetsége (*der Bundesverband der Deutschen Weinkommissionäre e.V.*, Mainz) és a német szőlőtermelőik szövetsége (*der Deutsche Weinbauverband e.V.*, Bonn) által a német versenyhivatalnál (*Bundeskartellamt*) a versenykorlátozás tilalmáról szóló német törvény (*Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen*)⁽²⁹⁾ 22. §-a 3. bekezdésének 2. pontjával összhangban bejegyzett ajánlásokra⁽³⁰⁾. Az ajánlások első verzióját 1990-ben, a jelenlegi változatát 2005-ben jegyezték be. Az említett ajánlások egyértelművé teszik, hogy az olyan esetekben, amikor az áru átadásakor nem kerül kifizetésre a teljes vételi ár, az eladónak a teljes ár kifizetéséig fenn kell tartania a tulajdonjogot. A szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára a szóban forgó esetben nyújtott biztosítéki pozíciók különböző fokú biztosítékot garantáltak. Kizárólag a meghosszabbított tulajdonjog-fenntartásra vonatkozó pozíciók nyújtottak biztosítékot a teljes kifizetésre. Ez

⁽²⁹⁾ http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_deutsch/Konditionenempfehlungen0509.pdf

⁽³⁰⁾ http://www.doerr-weinkommission.de/fileadmin/user_upload/agg_doerr.pdf

azt jelenti, hogy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők biztosítéki pozíciója átlagban véve nem érte el a fenti ajánlásokban meghatározott erősségi szintet. A Bizottság – az ajánlásokra és a ténylegesen nyújtott biztosítéki pozícióra tekintettel – ezért elfogadja Németország állítását, miszerint szokásos üzleti gyakorlat a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára jelen esetben biztosított biztosítéki pozíciók nyújtása, és a nyújtott biztosítéki pozíció nem volt erősebb annál, ami két magánszférabeli szereplő között kötött szokásos szerződésben lett volna, és így e pozíciók nem tekintendők az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.

VI.2.2.b. A mustvásárlás idején – a must után fizetett vételi ár

- (118) A GfW által a vásárolt must után fizetett árról az eljárás megindításakor azt tartották, hogy az meghaladta a piaci árat. Piaci árként az asztali bor árat vették, és a referenciaárként megadott összeg 0,26 EUR/l volt. Németország észrevételeiben lényegi információkat szolgáltatott a GfW üzleti stratégiáját illetően, amelyek alapján kiderül, hogy az érintett piac nem a közönséges asztali bor piaca volt, és a GfW stratégiája három célra összpontosított. Egyfelől asztali bor készítésére alkalmas must vásárlása és annak révén az EU lejárési programjában való részvétel (az árukészlet 40 %-a). Másfelől kiváló minőségű must vásárlása azzal a céllal, hogy azt pezsgő-előállításához kiváló minőségű alapborként értékesítsék a piacon (az árukészlet 60 %-a). Harmadsorban az uniós raktározási programban való részvétel az árukészlet 20 %-ával azt megelőzően, hogy azt pezsgő-előállítás céljára értékesítsék. A Bizottság a *Közösség versenyszabályainak alkalmazásához az érintett piac meghatározásáról szóló bizottsági közlemény* ⁽³¹⁾ alapján végzi annak elemzését, hogy két termék ugyanahhoz a piachoz tartozik-e. A közlemény 7. pontja alapján: „Az érintett termékpiac mindazokat a termékeket és/vagy szolgáltatásokat magában foglalja, amelyeket a fogyasztó a jellemzőik, árak és rendeltetésük alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tart.”
- (119) Az EU lejárési programja által nyújtott előnyök kihasználása céljából vásárolt must piaca természetesen a közönséges asztali bor piaca. Ugyanakkor az érintett árak a lejárásra küldött borért fizetett árak kell lennie.
- (120) A 822/87/EGK rendelet 38. cikke értelmében a bor megelőző lejárásának – hasonlóan a mezőgazdasági piacokon végrehajtott összes hagyományos intervenció intézkedéshez – az a fő célja, hogy megszűnjön a borpiac túlkínálata, és ezért az önkéntes lejárásért fizetett árak kellően magasnak kellett lennie ahhoz, hogy a termelőket a bor lejárására ösztönözze. A Tanács a lejárési intézkedés tényleges éves árát az úgynevezett irányár 65 %-ában határozta meg
- (121) Magát az irányarat a Tanács határozta meg évente, és az ár meghatározása kifejezetten a piac támogatása céljából történt. Így az árak nyilvánvalóan kellően magas szintet kellett elérnie. A bor 1999/2000. borászati évre vonatkozó irányárának meghatározásáról szóló, 1999. július 19-i 1676/1999/EK tanácsi rendelet ⁽³²⁾ meghatározta a különböző borkategóriákra vonatkozó irányárakat. Az AII kategória (fehér asztali bor a Sylvaner vagy a Müller-Thurgau fajtából) áráként 82,81 EUR/hektoliter, míg az AIII kategória (fehér asztali bor a Riesling szőlőfajtából) áráként 94,57 EUR/hektoliter került megállapításra. A borágazatban az intervenció intézkedések tekintetében az 1999/2000. borászati évben alkalmazandó felvásárlási árak, támogatások, valamint egyes további összegek meghatározásáról szóló, 1999. július 26-i 1681/1999/EK bizottsági rendelet ⁽³³⁾ III. melléklete értelmében a lejárásra fizetett pontos összeg a szállított bor alkoholfokának függvénye volt, mivel a Bizottság abban az évben a megelőző lejárás árát (az irányár 65 %-a) nem hektoliterenként, hanem a hektoliterenkénti alkoholfok alapján számította.
- (122) A Bizottság fő szerepe a bor lejárásával kapcsolatban a tényleges piaci helyzet felmérése, és annak alapján a megelőző lejárással érintett éves és tagállamonkénti mennyiségek meghatározása volt. A 822/87/EGK tanácsi rendelet 38. cikke szerinti megelőző lejárásának az 1999/2000. borászati év tekintetében történő bevezetéséről szóló, 1999. november 5-i 2367/1999/EK bizottsági rendelet ⁽³⁴⁾ az 1999/2000. borászati évre vonatkozóan 148 000 hektolitert állapított meg a német piac számára. A 2367/1999/EK rendelet módosításáról szóló, 2000. március 14-i 546/2000/EK bizottsági rendelet ⁽³⁵⁾ ezt a mennyiséget 468 000 hektoliterre növelte. A 2367/1999/EK rendelet a lejárásra küldött bormennyiséget a termelés 40 %-ára korlátozta. A Bizottság nyilvánítása alapján a német termelők mintegy 400 000 hektoliter bort pároltak le e program keretében.
- (123) Németország szerint a lejárásra küldött bor után fizetett ár literenként 0,50–0,55 EUR volt. A fenti számítási módszert figyelembe véve a Bizottság reálisnak tartja a Németország által megadott árat.
- (124) A Bizottság megállapítja, hogy a bor jelentős hányadát érintő uniós piaci intervenció következtében két különálló piac jött létre. A referenciaár az egyikben a lejárásra küldött bor ára (ebben az esetben literenként 0,50–0,55 EUR), míg a másikon a piaci ár volt. Az eljárást megnyitó határozatban említett 0,26 EUR/liter ár ezért nem tekinthető a lejárás céljából vásárolt must érintett referenciaárának.

⁽³²⁾ HL L 199., 1999.7.30., 7. o.

⁽³³⁾ HL L 199., 1999.7.30., 15. o.

⁽³⁴⁾ HL L 283., 1999.11.6., 10. o.

⁽³⁵⁾ HL L 67., 2000.3.15., 7. o.

⁽³¹⁾ HL C 372., 1997.12.9., 5. o.

- (125) Annak megállapításához, hogy melyik volt a pezsgő előállításához használt alapbor céljából vásárolt must érintett piaca, először is fel kell mérni, hogy léteznek-e különálló borpiacok, valamint azt, hogy a GfW által vásárolt must az asztali bor piacához tartozik-e. Azt is meg kell határozni, hogy a jobb minőségű borral magasabb árakat lehet-e elérni. Statisztikáiban a Bizottság a bor minőségétől függően mindig különböző árakat alkalmaz. A Bizottság belső borászati szakértői szerint a bor ára tételként változó, és a borra vonatkozóan rendelkezésre álló statisztikák csak átlagárakat adnak meg a különböző minőségű borokra. A tényleges árak számos elem befolyásolja. A főbb elemek között a minőség, az érlelés, a hírnév, a kereslet és az alkoholfok/Oechsle-fok szerepel. Az Oechsle-fok az érettséget és a szőlő cukortartalmát jelöli. Fontossága abban rejlik, hogy meghatározza a bor végső természetes alkoholfokát. A Deutsches Weininstitut (német borászati intézet) szerint a pezsgő-előállításához magasabb alkoholfokú alapbor szükséges ⁽³⁶⁾.
- (126) Ez alátámasztja Németország azon állítását, miszerint a must Oechsle-fokának magasabbnak kell lennie, ha a végtermék pezsgő és nem asztali bor, és ezért a magasabb Oechsle-fokú mustért felárat kellett fizetni. Ezért a Bizottság elfogadja Németország arra vonatkozó érveit, hogy különálló piacok léteznek, és a pezsgő-előállítás céljából vásárolt must árának valóban magasabbnak kellett lennie az asztali bor előállításához használt must áránál. Ennek eredményeképpen a Bizottság azt is elfogadja, hogy szemben azzal, ahogy az eljárás megindításakor történt, a GfW által a beszerzéskor fizetett árak nem lehet az asztali bor árával (0,26 EUR/liter) összevetni.
- (127) Németország további információkat nyújtott az érintett piacon, a pezsgő előállításához használt kiváló minőségű must piacán elérhető árakra vonatkozóan. Ezen információk alapján a pezsgő alapborának piacán a 60 Oechsle-fokos must ára literenként 0,312 EUR volt. Minden további Oechsle-fok után (maximum 80 Oechsle-fokig) 0,005 EUR felárat fizettek literenként. A szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára a kiváló minőségű mustért (a vásárolt must 60 %-a) történő kifizetés ezzel az elvvel összhangban történt. Emellett a német bortermelők szövetsége (Deutsche Weinbauverband) által az 1998–2001-es időszakra készített (Németország által benyújtott) behozatali statisztikák alapján a hordóban behozott – kiváló minőségének köszönhetően pezsgő-előállításra alkalmas – fehér bornak literenként 0,38 EUR volt a piaci ára.
- (128) A Bizottság a belső borászati szakértői által a bor árának meghatározására vonatkozóan nyújtott információk, a Deutsches Weininstitut által szolgáltatott fenti adatok és a GfW üzleti terve szerinti nyereségszámítás alapján kész
- elfogadni Németország érvelését a mintegy 0,38 EUR/liter érintett piaci árra vonatkozóan.
- (129) A GfW (Németország által benyújtott) üzleti terve szerint a mustvásárlás idején a GfW azzal számolt, hogy az árukészlet 40 %-át 0,50–0,55 EUR literenkénti áron megelőző lepárlásra küldi, az árukészlet 60 %-át pedig 0,375 EUR/liter áron eladja, míg a készlet 20 %-ára literenként 0,06 EUR borraktározásra nyújtott kiegészítő támogatást kap az Uniótól azt megelőzően, hogy a rákövetkező évben azt 0,375 EUR/liter áron értékesíti. A GfW az árukészletet összességében 0,44–0,46 EUR közötti átlagáron tervezte értékesíteni, és literenként 0,06–0,09 EUR nyereségre számított. Ez összesen 2,64 millió és 3,96 millió EUR közötti nyereséget jelentett volna.
- (130) A GfW 1999-ben árukészletének 40 %-át megelőző lepárlásra küldte, amiért literenként 0,50–0,55 EUR árat kapott. Tekintettel a borpiaci árak 1999. év végi csökkenésére – amire az azt megelőző évi magasabb árakat figyelembe vevő GfW nem számított –, a cég úgy döntött, hogy abban az évben már nem adja el fennmaradó készleteit, hanem tovább raktározza és 2000-ben értékesíti azokat, illetve ha a piaci árak továbbra is alacsonyak maradnak, másodszor is él a megelőző lepárlás lehetőségével. Ezt a döntést arra a feltételezésre alapozta, hogy a megelőző lepárlás lehetősége továbbra is fennáll majd. A borpiac közös szervezéséről szóló 1493/1999/EK rendelet azonban megszüntette a megelőző lepárlást. A rendelet helyette bevezette az élelmezési célú finomszeszt előállító ágazat piacának ellátását célzó önkéntes lepárlás lehetőségét. Az újonnan bevezetett krízislepárlási intézkedést csak kivételes piaci zavar esetén lehet alkalmazni. Az 1493/1999/EK rendelet (35) preambulumbekszedése kifejezetten utal a többletermelés mesterséges levezetését szolgáló lepárlási rendszer megszüntetésére. Az új rendelet 2000. július 31-én lépett hatályba.
- (131) Ez azt jelentette, hogy a 2000/2001. borászati év lepárlási intézkedései a GfW számára az előző évekhez képest jóval kedvezőtlenebbek voltak. Az élelmezési célú finomszeszt előállító ágazat piacának ellátásához kapcsolódó lepárlás révén csak az előzőleg elért 0,50–0,55 EUR/liter átlagár körülbelül mintegy felét lehetséges elérni.
- (132) Németország véleménye szerint a GfW nem láthatta előre ezt a fejleményt, amikor a bor raktározása mellett döntött. A Bizottság ugyanakkor azon a véleményen van, hogy ez a fejlemény valójában előrelátható volt. A borpiac közös szervezéséről szóló rendelet kifejezett célként tűzte ki a lepárlási rendszer megszüntetését. Ezért, amikor a GfW mellett döntött, másodszor is él a lepárlás lehetőségével, tudnia kellett volna, hogy a 2000. év második felében és az azt követően megvalósuló lepárlási intézkedések nem jelentenek majd könnyebbséget a borpiac csökkenő árakkal szemben.

⁽³⁶⁾ http://www.deutscheweine.de/jcc/Internet-EN/nav/0f2/0f207d71-9ffe-401e-76cd-461d7937aee2&sel_uCon=02a235d6-994d-7017-288b-5952196117f5&uTem=0e3307d7-19ff-e401-e76c-d461d7937aee

- (133) Ennek ellenére nem relevánsak az arra vonatkozó érvek, hogy a GfW-nek tudnia kellett volna-e a rendelet szerinti változásokról. A vásárlás idején érvényes üzleti terv, amely alapján meg lehet ítélni a GfW, mint magánbefektető magatartását, egyszeri megelőző leparlást tartalmazott, amely megvalósult, és amelyért a GfW 0,50–0,55 EUR/liter összegben részesült. Az üzleti terv nem tartalmazta a megelőző leparlás másodszori igénybevitelét, ezért az ebből a leparlásból keletkező nyereség nem volt a vásárlás idején készített átfogó nyereségszámítás része. Nem képezte az üzleti terv részét, és bár nem kétséges, hogy rossz volt a GfW arra irányuló döntése, hogy a piaci ár csökkenésekor másodszor is igénybe veszi a leparlást, azt mégsem lehet a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára a vétel idején nyújtott állami támogatásnak tekinteni.
- (134) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a GfW a piaci árat fizette az 1999 őszi vásárolt mustért, és ezért nincs szó az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett, a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott állami támogatásról.

VI.2.2.c. A WAK követeléseinek hátrébb sorolása és elengedése idején

- (135) A (114) preambulumbekkezdésben megállapítást nyert, hogy a WAK követeléseinek hátrébb sorolását és elengedését kizárólag saját érdeke vezérelte, és az összhangban volt a magánhitelezői tesztel, így nem állt fenn a GfW-nek nyújtott állami támogatás. Nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a WAK által hozott döntés a szőlőtermelő vállalkozásoknak és a kereskedőknek kedvezett, mivel az nem volt szándékos, és annak a következményeként jelentkezett, hogy a WAK megpróbálta maximalizálni a visszaszerezhető saját forrásokat.
- (136) A Bizottság ezért megállapítja, hogy követeléseinek hátrébb sorolása és elengedése révén a WAK nem nyújtott az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást a szőlőtermelő vállalkozásoknak és a kereskedőknek.

VI.3. A támogatás jogellenes támogatásként való minősítése

- (137) Mivel a WAK által nyújtott kölcsönben szereplő támogatási elem odaítélése és kifizetése a Bizottság előzetes értesítése nélkül történt, az az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽³⁷⁾ 1. cikkének f) pontja értelmében jogellenes támogatásnak minősül.

VI.4. A GfW-nek nyújtott kölcsönre alkalmazható, a Szerződés 107. cikkében szereplő mentességek

- (138) Meg kell vizsgálni, hogy alkalmazható-e az állami támogatásoknak az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésében meghatározott tilalma alóli mentességek egyike.

- (139) A jelenlegi álláspont szerint nem alkalmazhatók a 107. cikk (2) bekezdésében és (3) bekezdésének a), b) és d) pontjában meghatározott mentességek, mivel a szóban forgó támogatás nem:

- az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, sem
- valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás, sem
- a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

- (140) Az egyetlen esetleg alkalmazható mentességet az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja képezi.

- (141) A támogatás odaítélésekor az elsődleges termelőknek nyújtott támogatás értékelése közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésnek c) pontja értelmében történt. Az akkori gyakorlattal összhangban a beruházások, a hitel, az állattenyésztési ágazat, a termelői szervezetek, a reklám- és promóciós tevékenységek, a betegségek okozta károk után nyújtott kártérítések, a biztosítási díjak és a technikai segítségnyújtás támogatása – bizonyos feltételek teljesítése esetén – összegegyeztethetőnek minősült a belső piaccal. Az összegegyeztethető támogatások említett formáinak egyike sem alkalmas a szóban forgó támogatás mentesítésére.

- (142) A teljességre törekedve a Bizottság emellett megvizsgálta, hogy jelen esetben lehet-e alkalmazni a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokról szóló iránymutatást. A megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás odaítélésének első feltétele az, hogy a szóban forgó vállalkozás a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás⁽³⁸⁾ értelmében nehéz helyzetben lévőnek minősüljön. A Bizottság rendelkezésére álló információkból nem következik, hogy a támogatás odaítélésekor a vállalkozás az említett iránymutatás értelmében nehéz helyzetben lett volna. A GfW csak egy évvel később, a piaci recesszióknak köszönhetően került nehéz helyzetbe.

⁽³⁷⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽³⁸⁾ HL C 288., 1999.10.9., 2. o.

- (143) Mindenesetre a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy az érintett tagállam feladata, hogy a Bizottsággal való együttműködési kötelezettségének teljesítése érdekében valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére bocsásson, amely lehetővé teszi az utóbbi számára, hogy ellenőrizze azon eltérés feltételeinek meglétét, amelyben a tagállam részesülni kíván⁽³⁹⁾. A szóban forgó esetben Németország nem nyújtott be elegendő információt, amely lehetővé tette volna a Bizottság számára az adatoknak az említett iránymutatás fényében történő értékelését, avagy megfelelő dokumentumokat, amelyek alapján a Bizottság az összeegyeztethető támogatások (126) bekezdésben említett egyéb formái alapján értékelhette volna a támogatást; mindezt annak ellenére, hogy a Bizottság a határozat 44. pontjában jelezte, vizsgálati eljárást kezdeményez.
- (144) Az olyan támogatási intézkedések értékelését, amelyek összeegyeztethetősége az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésnek c) pontja alapján közvetlenül vizsgálendő, korlátozásokkal kell elvégezni. Egyértelműen be kell bizonyítani, hogy a támogatási intézkedés pozitív hatásai jelentősebbek azoknál a káros hatásoknál, amelyekkel a támogatás a versenyre és a belső piac zavartalan működésére nézve járhat. A pusztán a termelők pénzügyi helyzetének javítására irányuló, de az ágazat fejlődéséhez semmilyen mértékben hozzá nem járuló állami támogatásra vonatkozó egyoldalú intézkedések nem felelnek meg e feltételeknek, és így a belső piaccal összeegyeztethetetlen működési támogatásnak minősülnek.
- (145) A fenti okok miatt a GfW számára a kölcsön elemeként nyújtott támogatás nem egyeztethető össze a 107. cikke (3) bekezdésében szereplő egyetlen mentességgel sem. Így az a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül.
- (146) Nem alkalmazható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti más mentesség.

VII. KÖVETKEZTETÉSEK

- (147) A fenti okok miatt a Bizottság megállapítja, hogy a GfW számára nyújtott kölcsön nem tekinthető összeegyeztethetőnek a belső piaccal. A Bizottság azt is megállapítja, hogy Németország a szóban forgó intézkedést jogellenesen hajtotta végre.
- (148) A fenti okok miatt a Bizottság megállapítja, hogy a követelések ezt követő hátrébb sorolása, valamint a követelések és a jövőbeni kamatfizetések elengedése nem minősül a GfW vagy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott állami támogatásnak.
- (149) A fenti okokból következően a Bizottság megállapítja, hogy a must vétele piaci árakon és az elterjedt üzleti gyakorlatnak megfelelően történt, ezért az nem minősül a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott állami támogatásnak.

- (150) Ha egy jogellenesen nyújtott állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlennek minősül, annak megállapításából természetesen következik a támogatás visszafizettetése, a támogatás nyújtása előtti versenyhelyzet lehetőség szerinti helyreállítása érdekében.
- (151) Mivel a GfW-nek nincsen jogutódja, az állandó ítélkezési gyakorlat⁽⁴⁰⁾ értelmében a visszafizettetés nem lehetséges,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* számára Németország által jogellenesen, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését megszegve nyújtott állami támogatás – amelynek összege a GfW számára nyújtott kölcsön után felszámított kamatláb, valamint a piaci kamatláb és a kölcsön után fel nem számított kockázati felár összege közötti különbség – összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

2. cikk

A követelések hátrébb sorolása és elengedése nem minősül a GfW vagy a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak.

3. cikk

A GfW által 1999-ben végrehajtott mustvásárlás nem minősül a szőlőtermelő vállalkozások és a kereskedők számára nyújtott, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak.

4. cikk

Tekintettel arra, hogy a kedvezményezett fizetésképtelen, valamint azt megszüntették, majd törölték a cégnyilvántartásból, továbbá nincs jogutódja, Németország nem köteles visszafizeteni a kedvezményezettrel az 1. cikkben említett támogatást.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Németországi Szövetségi Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2011. június 29-én.

a Bizottság részéről

Dacian CIOLOȘ

a Bizottság tagja

⁽³⁹⁾ Az Elsőfokú Bíróság T-171/02. sz. Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítélete, EBHT II-2123. o., 129. pont.

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Bíróság C-499/99. sz. Bizottság kontra Spanyolország (Magesfa) ügyben 2002. július 2-án hozott ítélete, EBHT I-6031. o.